

17

מדינת ישראל

גנזך המדינה

מס' תיק _____

משרד _____
איון לט"ו
ט"ו ט"ו

לביני יוא קרקע די"ר
ארבע יוא קרקע ישראל
ארבע יוא קרקע ישראל

1984/כ

מס' תיק מקורי _____ ( )

שם תיק: מיכאל דקל סגן שר החקלאות - מדיניות קרקעי
ביו"ש מעורבות מינהל מקרקעי ישראל

מזהה פנימי
גל-1/46701

מזהה פריט: 0007hsr
תאריך הדפסה: 23/11/2016

מחלקה: 2-120-7-5-1
תאריך הדפסה: 23/11/2016

מחלקה _____
איון לט"ו
ט"ו ט"ו

סיסוכין 1-102/אפ
תאריך 2.3.84

רחוב ינאי 4
סל 6-5-3334
ירושלים

אל: מנהל המינהל, כאן

הנדון: - מדיניות קרקעית - מעורבות ממ"י
איזור יהודה ושומרון

הסניפים
הנדון

1. כללי

שטח איזור יו"ש משתרע על כ-5.9 מיליון דונם, 1/3 מהשטח עבר הסדר מקרקעין והזכויות נרשמו בספרי המקרקעין (טאבו), 2/3 מהשטח לא נרשם בספרי המקרקעין אך הזכויות נרשמו בספרי מסיים (מלייה) כשלושים זה אין תוקף של הוכחה לבעלות, אלא, טענה לבעלות בלבד.

מכלל שטח יו"ש אנו מנהלים כ-2 מיליון דונם, מהם:

- כ-800,000 דונם, כאדמות מדינה בשטח מוסדר.
- כ-1,350,000 דונם, כאדמות מדינה בשטח בלתי מוסדר.
- כ-60,000 דונם, כאדמות נפקדים בשטח מוסדר ובלתי מוסדר.
- כ-17,000 דונם, כאדמות נפקדים יהודים בשטח מוסדר ובלתי מוסדר.

2. ניהול השטחים

החלטת ועדת השרים מיום 10.10.68 ו11 לגבי ניהול האיזור קובעת בין השאר:

- א. מפקד האיזור כפוף לשר הבטחון דרך צנורות פקודיים של צה"ל.
- ב. מפקד האיזור הוא הריבון בשטח ובידו הסמכות הפורמלית היחידה.
- ג. מפקד האיזור הוא השלטון המבצע ומחוקק במדת הצורך.
- ד. כל הפעולות האזרחיות יבוצעו ע"י משרדי הממשלה המהאימים, עפ"י ההנחיות המקצועיות של הנהלות משרדיהם, פעולות אלו טעונות תיאום ואישור מפקד האיזור.

3. פרסום צווים

- במסגרת סמכויות מפקד האיזור מתפרסמים 4 צווים עיקריים:
  - א. צווי הפקעה - לדרכים, מחקנים וכד'.
  - ב. צווי תפיסה - לצרכים צבאיים בלבד - מחנות מחקנים וכד'.
  - ג. צווי סגירה - לצורך שליטה צבאית.
  - ד. צווי איסור בניה - עקב קרבתם לצרכי תנועה ומחנות צבאיים.

הסניפים

4. האצלה סמכויות

ניהול התחום הקרקעי קבל ביטוי בצווים שפורסמו, כמפורט במכתבו של סגני מר מ. חייקה, המצ"ב מיום 1.3.84, ולפיכך כל פעולותי מהאמות עם מפקד האיזור (עתה - ראש המינהל האזרחי) באמצעות ראש ענף תשתית בלשכת המפקד. פעולות אנשי יחידתי הפרוסים בנפות השונות, הן בידיעה המושלים הנפתיים המהווים אף כח עזר רב בביצוע, לאור הרכב האוכלוסיה המקומית.

חברות

ע"מ

בית דנים

ע"מ

יחידות

5. רכישות

א. רכישות עבור המדינה

הרכישות מתבצעות עפ"י חהליך הכולל 2 ועדות כשמיוצגים בהן גם נציגי ממ"י ומשרד הבטחון:

ע"מ

ע"מ

ע"מ

ע"מ

ע"מ

ע"מ

ע"מ

ע"מ

ע"מ

ע"מ

ע"מ

א-1 ועדה לבדיקת מסמכי הרכישה - יו"ר הועדה - מנהל המח' האזרחית בפרקליטות וחברים בה נציגי ממ"י, המינהל האזרחי, יועמ"ש המינהל האזרחי והממונה. תפקיד הועדה לבדוק כשרות המסמכים, המיקום, סבירות המחיר המבוקש לעומת שומת השמאי הממשלתי והמצאח המלצה לועדת הרכישות, לעתים אף הצעה לייעוד השטח.

א-2 ועדת הרכישות (מליאה)

יו"ר הועדה - ע/שך הבטחון. חברים בה חברי הועדה הנ"ל וכן נציגי משרד הבטחון (תאום הפעולה בשטחים - ת.פ.ש.) ק.ק.ל, חשב המינהל והפרקליטות הצבאית הראשית. הועדה בודקת המלצות הועדה הקודמת ומחליטה על הרכישה. החקציב למטרה זו מוטל על משרד הבטחון.

ב. רכישות ע"י יזמים פרטיים

אין לנו שליטה בהכוונה לאיזורי רכישה מועדפים והיזמים הפרטיים מתמקדים באיזורים הנוחים להם מבחינת כדאיות כספית. בדיקתנו מתיחסת מבחינת בעלויות הקרקע, כדי לוודא אי חפיפה באדמות מדינה, נפקדים או יהודים. בדיקת כשרות המסמכים נעשית ע"י נציגי המפקדה והממונה על רשום הקרקע.

רחוב זמאי 4
טל. 5-53347
ירושלים

-3-

תעודות
תאריך

6. הנושא המשפטי

החוק הישראלי אינו חל באיזור ומרבית הפעולות מבוססות על החוק הירדני ועל החוק הבין-לאומי המתייחס לשטחים כבושים, ולפיכך יש לנושא זה משקל כבד מאד בו לוקחים חלק נכבד בעבודה שוטפת: פרקליטות המדינה, הפרקליטות הצבאית הראשית, היועצים המשפטיים של האיזור ושל יחידתי.

7. הכנון ויעוד שטחים (לצרכים ישראלים)

באיזור אין עד כה ת.ב.ע. מסוכמות ומאושרות ולפיכך הקצאות שטחים מתבצעים בשטחים זמינים שנבדקו ע"י עובדי יחידתי וכן עפ"י תכניות מתאר מקומיות המקבלות אישור מוסדרת התכנון הקיימים:

- א. מועצת תכנון עליונה.
- ב. מועצות תכנון מקומיות ואיזוריות.

8. הקצאת שטחים

- לצרכים צבאיים - ע"י משרד הבטחון עפ"י צוים צבאיים.
- לצרכים אזרחיים - ע"י משרד הבטחון באמצעות המינהל האזרחי וזאת לאור החלטות ועדת שרים לענייני ההתיישבות וכן לאור יעודי הקרקע שקבלו אישור התכנית מתאר. אולם - לאור הרגישות בנושא המשפטי הקרקעי והרכב האוכלוסייה האזרחית באיזור וכן לאור העובדה כי 2/3 משטח האיזור הוא שטח "בלתי מוסדר", קיים הליך של הכרזת שטח המיועד להתיישבות כ"שטח מדינה", אך לא לפני טפול מיגע של 16 "תחנות" כדלהלן:

התחנות	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
היזם: משרד הבטחון או הסוה"י																
המטפלים: א. ועדת שרים לענייני ההתיישבות.																
ב. משרד הבטחון (ת.פ.ש. י.ל.ל.)																
ג. המינהל האזרחי																
ד. ממונה+נפה																
ה. ראש ענף הדין הבין-לאומי																
ו. משרד המשפטים																
ז. שר הבטחון + רמטכ"ל																

לפיכך - רק בסיום ההליך הנ"ל מתבצעת פעולה הכרזת הקרקע כאדמת מדינה כשלאחריה אנו מבצעים ההקצאה כמקובל בממ"י, אך החוזים נערכים בין החוכר לבין ראש המינהל-האזרחי באמצעותי (על החוזה וחוס החוכר והממונה).

סימבול

תאריך

הסניפים

9. המדיניות הקרקעית

לאור האמור לעיל, לרבות המצב המשפטי בשטח, יש הצדקה לקבוע כי המדיניות הקרקעית (אם היא קיימת), מוכחבת ע"י נציגי משרד הבטחון הפועלים בתיאום מלא עמו ובהתאם לנתוני בעלותנו בשטחים. למעשה קביעת מיקום האחזות או ההתישבויות, מוכתבים מכורח המציאות, כי קיימת חלות בריכוז הקרקעי שבבעלותנו ולא דוקא באיזורים המועדפים מבחינה תפוסה ישובית מוצדקת ומתוכננת למסגרת ארצית ואיזורית. במצב זה כל עוד החוק הישראלי אינו תקף באיזור, לא נראה לי כי ניתן לשנות דפוסי העבודה הקיימים והמוכתבים לפעולה ע"י משרד הבטחון, אך מאידך, אין לוחר, על מעורבות ממ"י בנושא העיסקות, אשר בו יש לאזרח הישראלי קשר חוזי לדורות.

- חברות
- על
- כאשר
- על
- ירושלים
- על
- המחלקה
- על
- ש"ס
- על
- סולכום
- על
- ירושלים
- על

ב ב ר כ ה

י.
נהרי
הממונה

קרן קימת לישראל

מינהל פיתוח הקרקע

משרד ראשי: בית הקהילה לירחביה, ת.ד. 283 טל. 240251 (02) טלקס 25393, ירושלים 91002

ירושלים, יטי' באב שדמ"ח

17.8.84

הסניפים:

מפוע' חיפה

קרית יתי"ם
ת.ד. 45
טל. 9-729271
מיקוד 26103

חיפה

רחוב אלנבי 22
ת.ד. 1347
טל. 04-527096
מיקוד 31014

צפ

בית הקהילה
ת.ד. 1257
טל. 067-71958
מיקוד 13111

יקנעם

בית הקהילה
ת.ד. 04-993118
טל. 20600
מיקוד

אשדוד

משתלת הקהילה
דאר נע שמשון
טל. 02-913961
בית שמש
מיקוד 99775

גיל

בית הקהילה
דאר נע חגב
טל. 087-228070
מיקוד 45410

ההתיישבות ביהודה ושומרון פריסה ואיכלוס

ההתנחלות ביהודה ושומרון עומדת זה מספר שנים במרכז תשומת הלב הלאומית. עתה,

עם פתיחת המו"מ על הקמת ממשלת אחדות לאומית נושא זה הנו מרכזי. לפיכך מן

הראוי להביא בפני הציבור תמונת מצב.

מלאכת ההתיישבות וההתנחלות אשר החלה ב-1967 וקיבלה משנה תוקף החל מ-1977

יצרה מצב בו פריסת ההתיישבות כמעט ונשלמה. יש צורך פה ושם במספר יישובים

נוספים להשלמת הריקמה האיזורית - וזאת ביחוד באזורים שבגב ההר בשומרון,

בואכה גנים וכדים (בשכנות לג'נין).

ב-6 מתוך 8 אזורי משנה קיימת למעשה הסכמה רחבה;

(1) נחל עירון, באזור היישובים שקד, חיננית, קציר וחריש.

(2) אזור סלעית המשתרע מקדומים ועד למערבו של היישוב נוה צוף במטה בנימין

(כולל אלקנה).

(3) יערות בן שמן - עמק איילון-מבוא חורון, בואכה צפון ירושלים.

(4) בקעת הירדן.

(5) גוש עציון.

(6) דרום הר חברון.

באזורים אלה התפתחה מערכת איזורית של יישובים קטנים וכפריים תוך מיזוג עם

יישובים המתוכננים להיות ערים גדולות.

UNITED STATES DEPARTMENT OF AGRICULTURE

Report of the Secretary of Agriculture
to the President of the United States
for the year 1900

Washington, D. C., January 1, 1901

My dear Mr. President:

I have the honor to acknowledge the receipt of your letter of the 27th inst., and in reply to inform you that the same has been forwarded to the proper authorities for their consideration.

I am, Sir, very respectfully,
Your obedient servant,

James Wilson
Secretary of Agriculture

Very truly yours,
James Wilson

By _____

Assistant Secretary

Washington, D. C., January 1, 1901

Enclosed for you are the reports of the several bureaus of the Department of Agriculture for the year 1900.

קרן קימת לישראל

מינהל פיתוח הקרקע

משרד ראשי: בית הקהילה לירחביה, ת.ד. 283 טל. 240251 (02) טלקס 25393 ירושלים 91002

- 2 -

הסניפים:

מפרץ חיפה

קרית חיים
ת.ד. 45
טל. 9-729171-04
מיקוד 26103

חפזה

רחוב אלנבי 22
ת.ד. 1347
טל. 04-727096
מיקוד 31014

צפת

בית הקהילה
ת.ד. 1157
טל. 067-71958
מיקוד 13111

יקנעם

בית הקהילה
ת.ד. 1157
טל. 06-993118
מיקוד 20600

אשדוד

משתלה הקהילה
דאר בע שמשון
טל. 02-913961
בית שמש
מיקוד 69775

גילית

בית הקהילה
דאר בע הנגב
טל. 087-923070
מיקוד 48410

בכך בוצעה הלכה למעשה התפיסה הרעיונית של פריסה נרחבת ככל שניתן בתוך האזורים והתחלה של איכלוס משמעותי במרכזים העירוניים הגדולים - קדומים, עמנואל, אריאל, גבעת זאב, מעלה אפרים, מעלה אדומים, אפרתה וקרית ארבע. מספר התושבים לסוף יוני 1984 מגיע כדי 42,000 נפשות ופוטנציאל קליטה ממשית אשר יגיע בקיץ 1985 ל-70,000 נפש.

ב-2 אזורים הנוספים אין הסכמה נרחבת;

(7) גב ההר שבין רמאלה-שכם, לג'נין.

(8) מרכז הר חברון - בו נמצאת קרית ארבע אשר הוחל בבנינה בקנה מידה גדול לפני שנת 1977.

הפריסה כאמור תופסת גם באזורים אלה למעט מספר השלמות.

הנחות היסוד בעד דיון על ההתנחלות הנן איפוא:

(1) הפריסה קרובה לשלמות. שלב האיכלוס נמצא בעיצומו.

(2) יש פוטנציאל משמעותי של הגורם האנושי המעוניין ורוצה להתישב, ביחוד

בישובים הכפריים, מיעוט על רקע אידיאולוגי ורוב על רקע הרצון לנסיונות

ליצור איכות חיים פיזית וחברתית. הדבר בא לידי ביטוי גם בגליל (המצפים

תמרת, כפר הורדים ועוד).

(3) בשנים הקרובות צפויים קשיים תקציביים משמעותיים המחייבים קביעת עדיפויות חריפה.

(4) לקיים התישבות יש צורך בשיכון, תעסוקה, חינוך וחברה. בחלקים בולטים של

יו"ש נושא התעסוקה נפתר בשנים הראשונות ע"י השענות על מקורות התעסוקה

הקיימים בתחומי הקו הירוק.

(5) ב-17 שנות ההתישבות ביו"ש הנשירה של מתישבים וחזרה למקום ממנו באו הנה מזערית.

THE HISTORY OF THE UNITED STATES

The first part of the book deals with the early history of the United States, from the time of the first European settlers to the end of the American Revolution.

The second part of the book deals with the history of the United States from the end of the American Revolution to the beginning of the Civil War.

The third part of the book deals with the history of the United States from the beginning of the Civil War to the end of the Reconstruction era.

The fourth part of the book deals with the history of the United States from the end of the Reconstruction era to the beginning of the Progressive era.

The fifth part of the book deals with the history of the United States from the beginning of the Progressive era to the end of the World War I.

The sixth part of the book deals with the history of the United States from the end of the World War I to the beginning of the World War II.

The seventh part of the book deals with the history of the United States from the end of the World War II to the present.

קרן קימת לישראל

מינהל פיתוח הקרקע

משרד ראשי: בית הקה"ל לירחבית, ת.ד. 263 טל. 240251 (02) טלקס 25395, ירושלים 91002

- 3 -

הסניפים:

מפוע חיפה

קרית יתיים
ת.ד. 45
טל. ק-729171*04
מיקוד 26103

חיפה

רחוב אלנבי 22
ת.ד. 1347
טל. 04*527096
מיקוד 35014

צפת

בית הקה"ל
ת.ד. 1157
טל. 067*71958
מיקוד 13111

יקנעם

בית הקה"ל
ת.ד.
טל. 04*993118
מיקוד 20600

אשדול

משתלת הקה"ל
דאר נע שמשון
טל. נ-913961*02
בית שמש
מיקוד 99775

גליל

בית הקה"ל
דאר נע חננב
טל. 057*923070
מיקוד 45410

(6) היישוב הקהילתי - מבנה ארגוני נוסף לקיבוץ ולמושב הוכיח את עצמו.

על פי הנחות יסוד אלה מדיניות ההתיישבות העתידה צריך שתהיה כדלקמן:

(1) יצירת מערכת ארגונית נכונה כדי לאפשר בניה עצמית על חשבון המתושבים באזורי הביקוש הגבוה.

(2) עיבוי היישובים אשר מספר המשפחות הגרות בהם קטן מ-40 בשלב א' והבאתם ל-60 משפחות בשלב ב'.

(3) להשלים את הריקמה האזורית בעיקר בתשתיות של דרכים, חשמל, מים ותקשרת. הדגש על השלמה וב-2 איזורים תוספת יישובים.

(4) במסגרת המדיניות הכלכלית של פיתוח ענפי ייצור ליצוא לחת עדיפות לעיירות פיתוח ולינו"ש.

(5) לעסוק הלכה למעשה לחפש פתרונות ולישמם בשטח יחסי ישראלים-ערבים, במסגרת הפיתוח האיזורי הכולל וזאת בנושאי תשתיות, תעסוקה ובריאות.

(6) ייעור, פיתוח פארקים ושמורות טבע לשיפור וקידום איכות החיים של כלל תושבי האיזור.

סיכום:

פריסת היישובים בינו"ש כמעט והושלמה. קצב האיכלוס יותנה ביכולת האזרחים לבנות על חשבונם. השקעת תקציבי ציבור חתרכז בעיבוי היישובים הקטנים והשלמת תשתיות. פיתוח ענפי ייצור באזורים אלה תהיה במסגרת המדיניות הכלכלית.

ד"ר חיים צבן

MEMORANDUM FOR THE RECORD

DATE: 10/15/54
SUBJECT: [Illegible]

1. [Illegible]

2. [Illegible]

3. [Illegible]

4. [Illegible]

5. [Illegible]

6. [Illegible]

7. [Illegible]

8. [Illegible]

9. [Illegible]

10. [Illegible]

11. [Illegible]

12. [Illegible]

13. [Illegible]

14. [Illegible]

REMARKS:

1. [Illegible]

2. [Illegible]

3. [Illegible]